

AQSH MUSIQA TA'LIMI

D.M.Raimova*Andijon Davlat Pedagogika instituti**Musiqiy ta'lim yo'nalishi o'qituvchisi***Saidrasulova Moxizaroy Xikmatillo qizi***Musiqiy ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi***Annotatsiya**

Ushbu maqola Qo'shma Shtatlardagi musiqa ta'limining murakkab va ko'p qirrali landshaftini tadqiq etadi. Unda AQSH musiqa pedagogikasining tarixiy rivojlanishi, asosiy tamoyillari va hozirgi holati ko'rib chiqiladi. Maqola ta'limning turli darajalaridagi tuzilmalar, o'quv dasturlari va metodologiyalarni tahlil qiladi, shuningdek, moliyalashtirishdagi nomutanosibliklar, tenglik va imkoniyatlar kabi dolzarb muammolarni ko'rib chiqadi. O'qituvchilar ta'limi, kasbiy rivojlanish, texnologik integratsiya va innovatsiyalarning roli muhokama qilinib, amaliyot va nazariya o'rtasidagi tafovutni bartaraf etishga qaratilgan yechimlar taklif etiladi. Tadqiqot, shuningdek, kelajakdagi yo'nalishlar va AQSH musiqa ta'limining doimiy evolyutsiyasi uchun ta'sirlarni ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Musiqa ta'limi, AQSH, pedagogika, o'quv dasturlari, texnologiya, tenglik, o'qituvchi rivojlanishi, tadqiqot asosida o'qitish

Abstract

This article explores the complex and multifaceted landscape of music education in the United States. It examines the historical development, core principles, and current state of US music pedagogy. The paper analyzes structures, curricula, and methodologies at various educational levels, addressing pressing issues such as funding disparities, equity, and access. It discusses the role of teacher education, professional development, technological integration, and innovation, proposing solutions to bridge the gap between theory and practice. The study also indicates future directions and implications for the ongoing evolution of music education in the US. Keywords: Music education, USA, pedagogy, curriculum, technology, equity, teacher development, inquiry-based teaching

Аннотация

Данная статья исследует сложный и многогранный ландшафт музыкального образования в Соединенных Штатах. В ней рассматриваются историческое развитие, основные принципы и текущее состояние музыкальной педагогики США. Статья анализирует структуры, учебные программы и методологии на различных уровнях образования, а также затрагивает актуальные проблемы, такие как неравенство в финансировании, вопросы равенства и

доступа. Обсуждается роль подготовки учителей, 1 профессионального развития, интеграции технологий и инноваций, предлагаются решения для преодоления разрыва между теорией и практикой. Исследование также указывает на будущие направления и последствия для непрерывной эволюции музыкального образования в США. Ключевые слова: Музыкальное образование, США, педагогика, учебные программы, технологии, равенство, развитие учителей, обучение на основе исследования

Kirish

Qo'shma Shtatlardagi musiqa ta'limi mamlakatning madaniy va ijtimoiy matrisining ajralmas qismi bo'lib, uning tarixi va amaliyoti keng qamrovli va doimiy rivojlanib boruvchi sohani aks ettiradi. Bolalikdan to oliy ta'limgacha musiqa ta'limi talabalarning estetik tushunchalarini, ijodiy qobiliyatlarini va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga intiladi. Bu nafaqat professional musiqachilar avlodini shakllantirishga xizmat qiladi, balki barcha o'quvchilar uchun to'liq va boyituvchi ta'lim tajribasini ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. AQSHdagi musiqa ta'limi turlicha yondashuvlar, falsafalar va metodologiyalarni qamrab oladi, bu esa jamiyatning boy madaniy xilma-xilligini va uning ta'lim ideallariga sodiqligini aks ettiradi. Biroq, bu soha moliyalashtirishdagi nomutanosibliklar, tenglikka erishish muammolari va turli xil o'quvchilar ehtiyojlariga javob berish zarurati kabi muhim muammolarga duch kelmoqda. Ushbu maqolada AQSHdagi musiqa ta'limining har tomonlama tahlili taqdim etiladi, uning tarixiy konteksti, hozirgi tuzilishi, yuzaga kelayotgan muammolar va kelajakdagi yo'nalishlari ko'rib chiqiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

Musiqa ta'limining nazariy va amaliy jihatlarini o'rganish bo'yicha keng ko'lamli adabiyotlar mavjud. An'anaviy ravishda, musiqa ta'limi o'quv dasturlarida nazariya va amaliyot o'rtasida sezilarli tafovut mavjudligi tan olingan. Ushbu tafovut ko'pincha texnik ratsionallikka asoslangan sohalarda kuzatiladi, bu yerda nazariy bilimlar amaliy ijrochilik jihatlaridan ajratiladi. An'anaviy XIX asr konservatoriya modeli, professional musiqachilarni tayyorlashning asosiy shakli sifatida, o'zining konservativ moyilliklari tufayli tobora shubha ostiga olinmoqda [1]. Tanqidchilarning ta'kidlashicha, ushbu model talabalarning passivligini rag'batlantiradi va tanqidiy fikrlash hamda avtonomiyani cheklaydi. Uning yakkalik darslari, eshitish mashg'ulotlari, musiqa tarixi va ansambl ijrochiligiga asoslangan o'quv dasturi musiqa nazariyasi, tarixi va ijrochilik amaliyoti o'rtasida doimiy "sinish"ni yaratadi. 2 Musiqa ijrosini jarayon sifatida tahlil qilish uchun "Performance Studies" (Ijrochilik tadqiqotlari) doirasi mavjud bo'lsa-da, uning topilmalari dastlabki ta'limga kamdan-kam integratsiya qilinadi. Bu nazariy va amaliy tafovotni bartaraf etish uchun "Practice as Research" (PaR) yoki "Tadqiqot asosida amaliyot" kontseptsiyasi salohiyatli yechim sifatida taklif etiladi [1]. PaR

ijrochilarga bilim yaratish va tanqidiy ko'nikmalarni rivojlantirish imkonini beradi. Bundan tashqari, "Inquiry-Based Learning" (IBL) yoki "So'rovga asoslangan o'rganish" faol metodologiya sifatida bu tafovotni yanada kamaytirishi mumkin. IBLda o'qituvchilar hamkorlikdagi muammolarni hal qilishni osonlashtiradilar, bu esa avtonomiya va tanqidiy fikrlashni rag'batlantiradi [1]. Biroq, IBLni badiiy muhitda qo'llashda qiyinchiliklar mavjud, jumladan, talabalarning o'qituvchilarning an'anaviy bo'lmagan modellariga qarshiligi va badiiy tadqiqotlar va ijodning turli paradigmalari. Ushbu adabiyotlar tahlili AQSHdagi musiqa ta'limining joriy amaliyotlarini baholash va uni takomillashtirish yo'llarini aniqlash uchun asos yaratadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Ushbu maqola Qo'shma Shtatlardagi musiqa ta'limining keng qamrovli tahlilini taqdim etish uchun sifatli, adabiyotga asoslangan tadqiqot metodologiyasidan foydalanadi. Tadqiqot nazariy asoslar, pedagogik amaliyotlar, siyosat hujjatlari va AQSHdagi musiqa ta'limi sohasidagi dolzarb munozaralarni qamrab oluvchi ilmiy maqolalar, kitoblar, hisobotlar va professional nashrlarning keng ko'lamli sharhiga tayanadi. Maqolada mavjud tadqiqotlar sintez qilinadi va tanqidiy tahlil qilinadi, an'anaviy yondashuvlar hamda innovatsion metodologiyalar o'rtasidagi tafovutga alohida e'tibor qaratiladi. Badiiy tadqiqotlar va pedagogika sohasidagi asosiy tushunchalar, masalan, "Practice as Research" (PaR) va "Inquiry-Based Learning" (IBL) kabi tushunchalar mavjud adabiyotlardan olingan holda integratsiya qilinadi. Maqsad, AQSHdagi musiqa ta'limining tarixiy kontekstini, hozirgi holatini, yuzaga kelayotgan muammolarini va kelajakdagi yo'nalishlarini tushunish uchun chuqur, ko'p qirrali nuqtai nazarni taqdim etishdir. Ushbu sintez yondashuvi ushbu murakkab va doimiy rivojlanayotgan sohaning murakkabliklarini ochib berishga imkon beradi. AQSHdagi musiqa ta'limining tarixiy traektoriyasi XIX asr oxirida va XX asr boshlarida maktablarda musiqa o'qitishning tizimli ravishda joriy etilishi bilan boshlangan. Dastlab, diqqat markazida cherkov musiqasi, vatanparvarlik qo'shiqlari va umumiy qo'shiq aytishga qaratilgan edi. Chorzli musiqa va asbobiy ansambllarning rivojlanishi bilan maktab orkestrlari va xorlar keng tarqala boshladi. XX asr o'rtalariga kelib, musiqa ta'limining falsafiy asoslari yanada rivojlandi. J. Bruner va J. Dewey kabi ta'lim mutaxassislarining progressiv g'oyalari ta'sirida musiqa ta'limi nafaqat badiiy qadriyat sifatida, balki bolalarning intellektual va hissiy rivojlanishidagi roli tufayli 3 ham e'tirof etila boshladi. AQSH Milliy musiqa ta'limi uyushmasi (NAfME) kabi tashkilotlarning paydo bo'lishi bu soha uchun standartlar va yo'l-yo'riqlarni belgilashda muhim rol o'ynadi. Har bir bolaning musiqa orqali o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishini ta'minlashga qaratilgan tamoyillar AQSH musiqa ta'limining fundamental asoslariga aylandi. Hozirgi kunda AQSHdagi musiqa ta'limi turli darajadagi ta'lim tizimida murakkab tuzilmani namoyish etadi. Boshlang'ich maktablarda musiqa o'quv dasturlari ko'pincha qo'shiq aytish, ritm mashg'ulotlari, asosiy musiqa tushunchalarini

o'rganish va ba'zi hollarda turli xil asboblardan tanishishni o'z ichiga oladi. O'rta maktabda talabalar ko'pincha ansambl sinflariga (xor, orkestr, guruh), musiqa nazariyasi, musiqa tarixi yoki ijodiy musiqa yaratish kurslariga yozilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Yuqori maktablarda taklif etiladigan kurslar yanada ixtisoslashgan bo'lib, ular ilg'or nazariya, musiqa texnologiyasi va maxsus ansambl tajribalarini o'z ichiga olishi mumkin. Oliy ta'lim darajasida universitetlar va konservatoriyalar ijrochilik, musiqa ta'limi, musiqaologiya, musiqa nazariyasi, kompozitsiya va musiqa terapiyasi kabi sohalarida bakalavriat va magistratura darajalarini taklif etadi. O'quv dasturlari an'anaviy ijrochilik mahorati, akademik tushuncha va amaliy pedagogikani birlashtirishga intiladi. Metodologiyalar xilma-xildir, ba'zilari J. Dalcroze, Z. Kodaly va C. Orff kabi pedagoglarning tizimli yondashuvlariga asoslangan bo'lsa, boshqalari musiqa yaratish va improvizatsiya uchun kamroq tizimli, ko'proq ijodiy yondashuvlarga e'tibor qaratadi. Shunga qaramay, AQSHdagi musiqa ta'limi moliyalashtirishdagi nomutanosibliklar, tenglik va imkoniyatlar bilan bog'liq sezilarli muammolarga duch kelmoqda. Davlat maktablarida musiqa dasturlarini moliyalashtirish ko'pincha mahalliy soliq bazasiga bog'liq bo'lib, bu badavlat tumanlardagi maktablar va kam ta'minlangan tumanlardagi maktablar o'rtasida katta farqlarga olib keladi. Bu nomutanosibliklar asbob-uskunalar, o'qituvchilar soni va o'quv dasturi takliflari bo'yicha imkoniyatlardagi tafovutlarga sabab bo'ladi. Tenglikka erishish, har bir o'quvchining iqtisodiy yoki geografik joylashuvidan qat'i nazar, sifatli musiqa ta'limiga ega bo'lishini ta'minlashni talab qiladi. Shuningdek, musiqa ta'limining o'quv dasturini madaniy jihatdan sezgir va inklyuziv qilish zarurati mavjud, bu esa talabalarning xilma-xil kelib chiqishini aks ettiruvchi turli xil musiqa janrlari va madaniyatlarini o'z ichiga oladi. Kirish imkoniyati faqat moliyalashtirish bilan bog'liq emas; shuningdek, nogironligi bo'lgan talabalarni qo'llab-quvvatlaydigan va musiqa sinflarida barcha uchun moslashuvchanlikni ta'minlaydigan dasturlarni yaratishni ham o'z ichiga oladi. Ushbu muammolarni hal qilish, ta'lim imkoniyatlari bo'yicha uzoq muddatli tenglikni ta'minlash uchun federal va shtat darajasidagi siyosatni, shuningdek, mahalliy jamoatchilikni jalb qilishni talab qiladi.

4 O'qituvchilar ta'limi va kasbiy rivojlanishning roli AQSHdagi musiqa ta'limining kelajagini shakllantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Musiqa o'qituvchilari ta'lim dasturlari talabalarni nafaqat musiqa mahorati va pedagogik bilimlari bilan jihozlashi, balki ularni doimiy o'zgarib turadigan ta'lim muhitiga moslashishga ham tayyorlashi kerak. Bu o'qituvchilarning inklyuzivlikni, texnologik savodxonlikni va xilma-xil o'quvchilar ehtiyojlariga javob berishni ta'minlash uchun eng yaxshi amaliyotlarga o'rgatilishini anglatadi. Kasbiy rivojlanish musiqa o'qituvchilari uchun butun faoliyati davomida o'z mahoratini oshirish, yangi pedagogik yondashuvlarni o'rganish va so'nggi tadqiqotlardan xabardor bo'lish uchun muhimdir. Treninglar, seminarlar va konferentsiyalar o'qituvchilarga musiqa ta'limidagi yangi tendentsiyalarni, masalan, raqamli audio ish stantsiyalari

(DAW) yoki interaktiv o'qitish platformalari kabi texnologik vositalarni o'zlashtirishga yordam beradi. Bunday uzluksiz o'rganish amaliyot va nazariya o'rtasidagi tafovutni bartaraf etishga hissa qo'shib, o'qituvchilarga an'anaviy musiqa nazariyasini ijrochilik tadqiqotlari va tadqiqot asosida o'qitish (PaR) kabi faol o'rganish strategiyalari bilan integratsiya qilish imkoniyatini beradi. Texnologik integratsiya, innovatsiya va kelajak yo'nalishlari AQSHdagi musiqa ta'limining yanada samarali va tegishli bo'lishi uchun katta salohiyatga ega. Raqamli vositalar va platformalar musiqa yaratish, ijrochilik, eshitish va o'rganish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Musiqa dasturlash, kompyuter yordamida kompozitsiya va virtual ansambllar o'quvchilarga an'anaviy chegaralardan tashqarida ijod qilish va hamkorlik qilish imkonini beradi. Masofaviy ta'lim texnologiyalari, ayniqsa so'nggi paytlarda sezilarli darajada rivojlangan bo'lib, qishloq joylardagi yoki maxsus ehtiyojlarga ega bo'lgan talabalar uchun musiqa ta'limiga kirish imkoniyatini kengaytirishi mumkin. Sun'iy intellekt va mashinani o'rganish kabi innovatsiyalar individual o'quv tajribalarini shaxsiylashtirish, o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan teskari aloqa va resurslarni ta'minlash imkoniyatini beradi. Kelajakdagi yo'nalishlar musiqa ta'limini fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika (STEAM) o'quv dasturlariga yanada integratsiya qilishni o'z ichiga olishi mumkin, bu esa talabalarni XXI asr iqtisodiyotiga tayyorlash uchun tanqidiy fikrlash va ijodkorlikni rivojlantiradi. Bu evolyutsiya musiqa ta'limining o'z falsafasi va amaliyotini doimiy ravishda qayta ko'rib chiqishni, jumladan, an'anaviy konservatoriya modelining qat'iy tuzilmalarini yanada moslashuvchan, talabalar markazlashtirilgan yondashuvlar bilan muvozanatlashni talab qiladi.

Xulosa

Qo'shma Shtatlardagi musiqa ta'limi boy tarixga, xilma-xil amaliyotlarga va yorqin kelajakka ega bo'lgan dinamik va murakkab sohadir. Uning evolyutsiyasi o'quvchilarning estetik tushunchalari, ijodiy qobiliyatlari va madaniy bilimlari uchun muhimligini aks ettiradi. An'anaviy ravishda, musiqa ta'limida nazariya va amaliyot o'rtasida ma'lum bir tafovut mavjud bo'lib, ba'zi konservatoriya modellarida tanqidiy fikrlash cheklanganligi qayd etilgan. Biroq, "Tadqiqot asosida amaliyot" (PaR) va "So'rovga asoslangan o'rganish" (IBL) kabi innovatsion pedagogik yondashuvlar bu tafovutni bartaraf etish va talabalarning avtonomiyasini oshirish uchun katta salohiyatga ega. Moliyalashtirishdagi nomutanosibliklar, tenglik va imkoniyatlar bilan bog'liq muammolarni hal qilish musiqa ta'limining barcha o'quvchilar uchun adolatli va inklyuziv bo'lishini ta'minlash uchun zarurdir. O'qituvchilar ta'limi va kasbiy rivojlanishga sarmoya kiritish hamda texnologik innovatsiyalarni integratsiya qilish ushbu muammolarni hal qilish va kelajakdagi o'sish uchun muhimdir. Kelgusi tadqiqotlar PaR va IBLni musiqa ta'limining turli darajalarida amalga oshirishning samaradorligini o'rganishga, shuningdek, musiqa ta'limi dasturlarini STEAM o'quv dasturlariga yanada integratsiya qilishning uzoq muddatli ta'sirlarini baholashga

qaratilishi mumkin. AQSHdagi musiqa ta'limi doimiy ravishda o'zgarib borar ekan, uning maqsadi barcha amerikalik talabalar uchun sifatli, hayotni boyituvchi musiqa tajribalarini ta'minlashda davom etishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Inquiry-Based Learning and Practice as Research in Higher Education Music: A Challenge to Bridge the Theory-Practice Gap – <https://doi.org/10.12973/euler.11.1.273>
2. A History of Music Education in the United States <https://press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/H/bo26179507.html>
3. National Standards for Music Education: What They Are and What They Mean to You <https://nafme.org/my-classroom/standards/>
4. The State of Music Education in US Public Schools: Addressing Funding Disparities and Access– <https://www.arts.gov/publications/arts-education-and-equity-challenges-and-opportunities>
5. Technology in Music Education: Connecting Concepts to Experiences <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199738734.001.0001/oxfordhb-9780199738734-e-009>
6. Handbook of Research on Music Teacher Education – <https://www.routledge.com/Handbook-of-Research-on-Music-Teacher-Education/Conway-Lehmann/p/book/9781138838383>
7. Art as Experience – <https://www.gutenberg.org/ebooks/71186> 6 [8] Integrating STEAM Education into Music Curriculum: A 21st-Century Approach <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0022429419889708>